

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Égész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhó hordva:	
Égész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Aidélre postán szállítva:	
Égész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 29.

Századvégi gonoszság.

A század végén oly gyalázatos gonosz tettet jegyzett fel Magyarországon a krónikás, amelyhez gonoszságra nem sok fogható történt az egész században.

Előkelő származású, a legjobb körökben forgolódott ugynevezett gavallér ember, aki vétkes könnyelműséggel pazarolta el a családi vagyonból neki jutott elég tisztességes részt, előre megfontolt szándékkal meggyilkoltatja kiskoru testvér-öccsét, hogy annak osztályrészéből tovább folytathassa kicsapongásait.

Czinikusán vallja be tettét a vizsgálóbíró előtt s még reménykedik, hogy 5—6 év múlva kiszabadul börtönéből.

Hát ennyire jutott a magyar igazságszolgáltatás, hogy egy elvetemült testvér-gyilkos reménykedhetik, hogy csak néhány évi rabság lesz büntetése?!

Meg kell vallani, hogy eddig bizony sok furcsaság megesett a magyar büntető eljárás terén, mert a bíró kötve volt a paragrafusok tömkelegéhez. Sokszor meg volt lelkeből győződve a vádlott bűnös voltáról, de bizonyíték hiányából kénytelen volt felmentő ítéletet hozni.

Csak a legközelebbi időkben is ismételtelen a bírák elé kerültek azok a lelketlen gaz uzsorások, akik számítógéppel felfangal tettek tönkre egész vidékeket, piócza módra kiszívták a föld népének véréit, kipusztították mindenét. A bírák belátták a vérszopó uzsorások gonoszságát, de nem ítélték el őket, mert az a mód, amelyen ezek a jómadarak fosz-

togatták a népet, nem esik az uzsorának törvényszabta fogalma alá, legalább nem lehet kisütni s bebizonyítani rájuk. És ha egyes esetekben be is lett bizonyítva, aránytalanul csekély büntetéssel sujhatták őket, mert nagyon enyhe büntetést szab rájuk a mi liberális elveken épült törvénykönyvünk.

Máskor pedig belátta a bíró, hogy az a szegény ördög, akit éppen tetten ért a rend őre, igazán nem gonoszságból követte el a vádcselekményt, — de kénytelen ráhuzni a s-t s kimondani a drákói büntetést.

Mintha csak az lenne az alapelve büntetőtörvényünknek, hogy a nagy gonosztevőket futni engedjük, a csirkefogókat pedig felakasszuk.

Két nap múlva más rend lép életbe.

Büntető-codexünk ugyanaz marad, de más lesz bünvádi eljárásunk. Kétségkívül ez is nagy dolog.

Az ilyen gonosz tettek felett, mint a szatmári testvérgyilkosság, esküdtek fog-nak verdiktet mondani. Hiába fogják Papp Bélák a tárgyaláson eltagadni rémes tettüket, az esküdtek kimondják felette a bűnöst, mert ők nem a kézzelfogható bizonyítékok, hanem a tárgyalás adataiból merített meggyőződésük alapján ítélnék.

E tekintetben megnyugtató lehet a közvéleményre az új bünvádi eljárás, csak az a kár, hogy kevés esetre van kiterjesztve az esküdtszék illetősége, de meg attól félünk, hogy társadalmunknak szelleme annyira meg van mételyezve, hogy ez meg fog majd látszani a verdikteken is.

Az a körülmény mégis bizalmat önt

belénk, hogy az esküdtek java része abból az osztályból került ki, amelyet még nem mételyezett meg annyira a századvégi szellem.

A szatmári testvérgyilkosság ügyében már esküdtek mondják ki a bűnöst. Ezek bajosan fogják egy könnyen futni engedni Papp Bélát és czinkostársait.

Üzenet a janicsároknak.

A Széll-kormány új félhivatalos lapja, a *Magyar Nemzet* legutóbbi számában feltűnő cikket közöl, melynek éle a Tisza-frakció ellen van irányozva. Felelet a nyilatkozat egyúttal arra a vádra, mintha a Széll-kormány nem lenne elég erélyes a bukott rendszer azon lovagjai ellen, akik nem tudnak megbarátkozni az új rendszerrel s elégedetlenségüknek léptenyomon kifejezést adnak. E nyilatkozatot talán ők is meg fogják érteni.

Ime a félhivatalos nyilatkozata:

„Kijelentjük, hogy a szükséges eréllyel az új rendszer a legteljesebb mértékben rendelkezik. A belügyi rendezkedés korszaka csak ezután következik. Öngyilkossá az új rendszer nem válhatik s nem is fog válni soha. Ha tehát valahol lappangó vagy éppen nyílt ellenállásra akad, olyanra, amely az ő kibontakozását, az egész vonalon való szervezkedését meggátolni megkísérlelné, akkor érezni fogja mindenki a selyemkeztű alatt való vasenergiát. A kormányzati erély kérelhetetlen és szigorú vaskeztűt. S ha ily helyzetben az új rendszer, a maga védelmére, a legerélyesebb eszközökhöz nyúl, az erélynek e mértékét túlzottnak, vagy éppen igazságtalannak nem mondhatja senki. Akkor meg fog torolni minden, bármely oldalról, bármely egyéntől jövő ellenállást. Tudni

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A jövő század.

Írta: B. I.

Öten tiltunk egy kávéházi törzsasztal mellett olyan időben, a mikor a törzsasztal törzsvendégei már rég az igazak álmát aludták. Egy köhéscselő vézna ujságíró, egy szörnyen paprika arcú félbe maradt tanár, egy agglegény államhivatalnok és két tulságosan jókedvű jogász. Ez volt a mi éjjelutáni társaságunk és a kávéház összes vendégei is, kikhez még csatlakozott egy álmos pinczér is, kinek egész ambícióját jelenleg az képezte, hogy azt az egy gázlángot is lecsavarhassa, a mi fölöttünk libegett.

Néma csend volt, csak a separee-ből hangzott olyasmi zaj, mintha székeket, asztalokat rakosgatnának össze. Az agglegény államhivatalnok egy-egy hatalmas füttfelletet fújt a libegő gázláng felé, hogy azt füstbe burkolja, a paprika arcú tanárjelölt chatreus-t nyalogatott olyan-

formán, hogy az asztal fölül hajolva nyelvét a mennyre csak tudta, kiöltötte a vékony nyurga pohár fenekére s azután mintegy pillangó a virág kelyhét nyalogatta, a heptikás ujságíró meleg tejet ivott s teljesen meg volt arról győződve, hogy az a pohár tej megjavítja rongyos tüdejét, a két jogász pedig az asztalra dülve aludt. Az ujságíró kiitta a pohár tejet, még egy kicsit zörgött, kalimpált a kanállal az üres pohárban s azután hátraroskadt a karosszékekben és így szólt az ő finom tulvilági reszketeg hangján:

— Kedves barátom, nem volna most rám nézve nagyobb öröm, mintha bepillanthatnék a jövő század rejtelseibe. Ha egyszerre egy belepottyanhatnék pld. ugy. 1989-ben valamely nagy világáros kellős közepébe. De nem szeretnék ott is maradni. Talán éhen is vesznék azok közt a tulfejlett viszonyok közt. Azután meg el is szeretnék mondani mindent a jelennek, hogy mit láttam a messze jövőben.

Most köhéscelt egyet, úgy látszik, hogy nem is bírta volna tovább folytatni, a tanárjelölt pedig fölemelkedett a pohár felől s az ujságíró felé fordult:

— Hát azt meg teheti amicze, ha éppen annyira vágyik rá!

— Persze, persze, szólt akadozva felemelve fejét az egyik jogász kivált ha sok abszintot iszik látja a jövőt is, de rózsás színben, az elme gyorsabban működik . . . He-he-he!

A tanárjelölt arcának pedig most már az a része is vörös lett, a hol még fehér volt, — a homloka.

— Igenis — válaszolt indulatosan — én föntartom állításomat és ha kegyed nem ivott volna annyi abszintot, hát belátná állításom helyességét azon alapon, a mint most elő fogom terjeszteni.

— Na azt én is szeretném hallani, válaszolt keserűen nevetve ismét a jogász s ezzel ismét szunyókált tovább.

— Uraim, nincs könnyebb dolog, mint ezt belátni. Azon fordul meg minden, hogy elismerjük azt, hogy a világon minden haladás szigorú logika s nem változó szeszély eredménye.

— Ugy van, a szigorú emberi logika működik közre a világ haladásában, — bölintott rá az agglegény államhivatalnok.

Schönfeld Lipót

Nagyvárad

Zöldfa utca (Pap ház.)

Ifj. Weisz Bernáttal szemben.

Uj üzlet!

férfi divat üzletemre felhívni, továbbá saját műhelyemben készült legjobb és legszebb mai kor igényeinek megfelelő bécsi és párisi minta szerint készült férfi, női és gyermek-czipókra, a legpontosabb kivitelben kívánatra 24 óra alatt, továbbá férfi ing, gallér, kézellő, nyakkendő, kalap keztűk szolid kiszolgálás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét ujonnan berendezett

Uj üzlet!

készült legjobb és legszebb mai kor igényeinek megfelelő bécsi és párisi minta szerint készült férfi, női és gyermek-czipókra, a legpontosabb kivitelben kívánatra 24 óra alatt, továbbá férfi ing, gallér, kézellő, nyakkendő, kalap keztűk szolid kiszolgálás.

fogja ez esetben: mivel tartozik az országnak és önmagának Nem fog visszariadni az ellenállás energikus megtöresétől, jöjjön bár a támadás az alacsonyabb vagy magasabb régiókból.

A szentesi mandátum.

Január 14-ikén lesz, mint már jeleztük, Szentesen a képviselőválasztás. Szentestről vett értesülésünk szerint Molnár Jenő fővárosi ügyvédet ott tegnap visszaléptették a jelöltségtől s Sima Ferencz újabb jelöltet keres, a kit ő léptessen fel. Kormánypárti jelölt előreláthatólag nem lesz, de azért egyhangú választásra nem is gondolnak. A függetlenségi polgárság zöme most tanácskozik a jelöltek személyét illetőleg. Jelenleg Dienes Márton az »Egyetértés« felelős szerkesztője és Fázmandy Dénes jelöltségét emlegetik legjobban. Emlegették ugyan Urcy Imrét is, de ő annál kevésbé fogadná el jelöltséget, mert Kossuth Ferencz már Dienest ajánlotta jelöltül a párt nevében. E napokban — lehet, hogy már hoinap — új jelölő érkezik lesz.

A szerb király Bécsben.

Szerbiában éppen úgy, mint nálunk és az európai sajtóban nagy fontosságot tulajdonítanak Sándor szerb király bécsi időzésének. Kinos feltűnést keltett annak idejében, nem is olyan régen, a mikor Sándor királyt nem fogadta I. Ferencz József király, a mi világos kifejezése volt annak, hogy rosszalja a radikálisok ellen folytatott embertelen harcot. Sándor király sértődve hagyta el Bécsset s távozása után megkezdődtek a diplomáciai tárgyalások. Hogy ezek nem teljesen eredménytelenül folytak, azt már Goluchowski-nak a magyar delegáció e hó 2-iki ülésében elmondott expozéjából is sejteni lehetett. Goluchowski szószerint a következőket mondta: »A fiatal királyság belső állapotairól itten ítéletet mondani természetesen nem feladat. De azt hiszem, nem teszem ki magamat az illetéktelen beavatkozás vádjának, ha kifejezem az ország és dinasztija iránti barátságból és rokonszenvből fakadó azon óhaj-tást, vajha Sándor király ő felségének éppen oly czéltudatos, mint igazságos és mérsékelt, az európai művelődés elveihez alkalmazkodó vezetésével mihamarab sikerülne a pártviszályok és fondorlatok által annyit zaklatott államnak

visszaadni azon maradandó nyugalmat, melyre sürgető szüksége van, hogy minden figyelmét a belső megerősítés művének szentelhesse.«

Most királyunknak »szívesen látott« vendége lesz a szerb király, a mi mindenesetre a nézetek és felfogások változását jelenti.

Bécs, decz. 29. Sándor szerb király ma reggel 8 óra 20 perczkor érkezett a déli pályaudvarra, a hol ő Felsége ismételt kézzsoritással szívélyesen üdvözölte. A pályaudvaron megjelentek a király fogadására Ferencz Ferdinánd, Ottó, Ferdinánd Károly, Lajos Viktor, Jenő és Rainer főhercegek, Üxküll gróf hadtestparancsnok, Engel városi parancsnok, a helytartó, a rendőrfőnök, Schiessl báró, a kabinet-iroda igazgatója és volt belgrádi követ, a bécsi szerb község elnöke, Dumba az urakházának tagja, a király mellé disz-szolgálatra kirendelt tisztek, Mihajlovits szerb követ, a ki a királynak elébe utazott Bécs-Ujhelyig és Hahn szerb főkonzul. A vonat megérkezésekor a katonai zenekar a szerb himnuszot játszotta. A szerb király ő Felsége jobbján elléptetett a diszszázad előtt, mire a két uralkodó zárt kocsi-ban a Burgba hajtott. A pályaudvar előtt szerb diákok gyűltek össze és lelkes zsivó-kiáltással üdvözölték a királyt. A Burg előtt Lichtenstein herceg első főudvarmester, a Burgban Hunyady gróf főszertartásmester üdvözölte a királyt. Az utóbbi a Pietradúra-szobába vezette a királyt, a hol Goluchowski gróf külügyminiszter és a legfőbb udvari méltóságok üdvözölték őt. Erre a király visszavonult lakosztályába.

Szell Kálman a feledékeny.

Ide s tova két hónapja, hogy a képviselőház egy határozatot hozott, melyet a miniszterelnök ur egész házi sajtója mint a törvény, jog és igazság diadalát ünnepeelt. A Rakovszky István híres mentelmi ügye fölött folyt parlamenti vita ért ezzel végett.

Ez az ügy tudvalevőleg még 1898. őszén keletkezett. Egy Bánffy-ellenes tüntetés alkalmával történt, hogy Krecsányi rendőrkapitány Rakovszky István képviselőt, a ki az ország-házba igyekezett, a kordonon nem engedte keresztül s midőn erre az erőszakosan próbált utat nyitni magának, letartóztatottnak jelentette ki. Ez az eset azután a képviselőház, illetőleg

annak mentelmi bizottsága elé került, még pedig két alapon. Az egyik alap volt Rakovszky bejelentése, hogy a rendőrkapitány az ő mentelmi jogát megsértette. A másik alap volt a rendőrség feljelentése, melyet a képviselő ellen hatóság elleni erőszak címén emelt.

Ez az ügy a képviselőházban rendkívüli izgatottságot keltett. A mentelmi bizottság, mikor tavaly először tárgyalta, azt a javaslatot tette, hogy a Rakovszky mentelmi jogát függeszse fel a Ház, ellenben a mentelmi jognál Krecsányi kapitány által történt megszüntetését ne állapítsa meg. Napokig tartó viharos viták után végre az lett a határozat, hogy az ügyet valami formahiba címén újabb tárgyalás végett vissza adják a bizottságnak. Körülbelül egy év múlva, mert novemberben került a Ház elé a bizottság új javaslata, a mely szerint Rakovszky mentelmi joga, politikai zaklatásról levén szó, nem függesztendő fel, ellenben mondja ki a Ház, hogy a Krecsányi kapitány eljárása által a mentelmi jog igenis megsértetett s utasítsa a belügyminisztert, hogy a sérelem megtorlása iránt haladéktalanul intézkedjék.

Ezt a javaslatot a Ház nagy többséggel elfogadta, csupán az ugynevezett Tisza-csoport beszélt és szavazott ellene. A vita alatt jelen volt a miniszterelnök belügyminiszter is, de se pro, se kontra fel nem szólalt, s a szavazás előtt kivonult a folyosóra. Tehát e határozat ellen kifogásra nem volt s az utasítás ellen nem tiltakozott.

S ime, hát ennek már több mint hét hónapja, az ügyben semmi további lépés nem történt. A képviselőház határozata máig is végrehajthatatlan és Krecsányi kapitány sem tud róla, hogy a mentelmi jognak az a megsértése, melyet nála a Ház határozata megállapított, bármiképpen megtoroltatott volna. Még csak ki sem hallgatták, meg sem idézték, nem hogy fegyelmileg megbüntették volna, mint példának okáért Kun Miklós képviselőnek 1894-iki hasonló, bár sokkal kevésbé jelentős esetében az illető közigazgatási tisztviselőket.

Szell Kálman belügyminiszter egyáltalán megfeledezett a képviselőház határozatáról? Ezt bajos elhinni. Más itt a baj. Mindjárt, mikor az eset történt, Perczel Dezső akkori belügyminiszter vizsgálatot indított, s annak eredménye képpen nemcsak, hogy semmi terhelőt nem ta-

— És különben is tisztelt uraim — folytatta nagy tüzzel a tanárjelölt — az emberiség eleget élt és ez alatt eleget haladt már arra nézve, hogy haladásának bizonyos törvényeit megismerhesse. Az éppen olyan, mintha megállunk egy utcza sarkán s végig nézünk az utcza vonalán. Igen ám, de az utcza vonalát néhány helyen kiálló ódon házak rontják el. Mily könnyű megjövendőlni, hogy ezeket a házakat tulajdonosuk a saját jószántából is le fogja rombolni s az utcza vonalát egyenesre fogják húzni. Képzeltünkben már feltűnik az új egyenes utcza képe. Vannak félben levő találmányok melyeket még tökéletesíteni kell, hogy az emberiség hasznára váljanak. És tökéletesíteni is fogják, mert az évezredekén át még mindig így láttuk. A villanynak, gőznek, delejeknek számos titkát fogják még ezután felhasználni a mit még ez ideig csak kis csirájában ismernek. Tudjuk azt, hogy az emberiség a természeti erővel ezután a legfukarabb takarékoskossággal fog bántani. Miért? Semmi esetre sem haszonvágyból — hanem ösztönből. Mert tudja azt, hogy az emberi nemek gyors szaporodása mellett örködni kell hogy azok a természeti erők ki ne merüljenek. Tudjuk továbbá azt is, hogy a mely népnél, embernél nincsenek meg a létszervek a folyton fejlődő élethez, az a nép menthetetlenül elpusztul mint a nyomorék-koldus a nélkülözésben, kiblen sak a humanizmus tartotta egy időre a lelket.

A haladás irányát tehát ismerjük jó ötven évig, lehet, hogy tovább is, de legalább ötven — 60, sőt 100 évig bizonyosan. Hiszen Jókai, Bellami és Robida is ez alapon irták meg századokra menve a jövő történetét, de ez nem biztos, én pedig biztosat akarok mutatni.

Csak a jövő millieu, a színezet s az ilyen csekély jelentőségű dolgok tudásához van szükségünk a fantázia működésére.

— Éljen az abszynth, — ordított közbe ismét a berugott jogász.

— Ön nagyon csalódik most is, mert a fantázia ily mérvű működtetésére nagyon kevés erejű bármilyen szeszes ital. Itt más eszközt kell igénybe vennünk. Itt élnünk kell, de rövid ideig, hogy egyszerre áttekinthessük a jövőt mintegy panoptikum képeit, a melyek szint és eleveiséget kapnak. Egy óra, ha felhúzzák eljár egy, két sőt husznapi is, de ha el-távolítják az ütközőket, — egy félóra alatt leperog, pedig a mutatók, kerekék ugyanazt az utat tették meg s csengője ugyanannyit csilingelt. Éppen így van az embernél is. Ha az embert olyan körülmények közé juttatjuk, hogy éléséhez, fejlődéséhez minden a legnagyobb mértékben van meg, szerveit működésre izgatjuk, hamarabb leperog az élete folyása mintsem gondolnák. Fantáziája szabadon működik. A jövő képét magában hordja, mert ismerős a fejlődés irányával jó ideig, ismeri annak mag-

vát s a világ haladásában minden az emberi logika szerint megy. Hiába nem halad a világ az alatt a félóra alatt, ő a mesterséges örültségében úgy látja, hogy halad minden vele együtt, mert a szelleme, képzelete folyton fejlődik, öntudata pedig nincs annyi, hogy meggyőződést is próbálna szerezni viziói valóságáról. A jövő váza megtelik hus szín rakódik rá s megelevenedik benne minden. Csak használni kell azt a szert, mely az ember pillanatnyi élését illetőleg való-ságos elégségét elősegíti.

— És létezik tényleg egy ilyen szer? — kérdezte félénken a kis újságíró.

— Létezik!

Mindnyájan felugráltunk meglepetésünkben s a tanárjelölt mellé huzódtunk, hogy meghallhassuk minden szavát, a mit erről a csudaszerről szól.

— Igen létezik! Értekeztem e felől már egy hírneves kémikussal, a ki tudós fiziológus is egyszersmint.

Az eljárás nagyon egyszerű. Az embert egy üvegharang alá teszik, melybe azt a bizonyos csudaszert gázok alakjában beeresztik. — Közelebbi dolgot nem mondhatok a gázok mi-benlétéről.

Maga az illető kémikus is titkolta. Talán oxigén, ami a szervezetet sietteti élni, talán valami éther gáz, mely a szervezetet működésre izgatja, talán valamelyes kéjgáz, mely az

lált Krecsányi kapitányra nézve, hanem öt érelyes eljárásáért hivatalosan meg is dicsérte. Már most, hogy »torolja meg« Széll Kálmán egy rendőr-tisztviselőnek azt a cselekményét, a melyik a hivatali elődje részéről kitüntetett elismerésben részesült? Hisz ez a hivatalos tekintély és fegyelem teljes felbomlására vezetne.

Ő excentriája tehát azt csinálja, hogy nem csinál semmit. Nem ellenezte a képviselőházi határozatot, s ezzel eleget tesz Horánszkynek és Rakovszkynek. Nem hajítja végre a határozatot, s ezzel eleget tesz Perczel Dezsőnek és Krecsányinak.

A transzváli háboru.

Anglia legújabb hadiszervezkedéséről küldenek híreket Londonból világgá, miután a harctérről hiába várnak győzelmi híreket. De nem sokra mennek vele, mert a világ ezt is a legnagyobb szkeptizmussal fogadja. Miből áll ez a szervezkedés, mutatja Kitchener lordnak egy európai nagyhatalom attaséja előtt tett nyilatkozata, a mely így szól:

»Huszonötezer embert gyűjtöttem egybe, — mondotta Kitchener, — ez a legnagyobb angol sereg, amit az utóbbi 70 évben egyáltalán összegyűjteni lehetett. Ezt a tényt azonban a lehető legkellemetlenebb módon érzem is. Az angol csapatok nem szokták meg, hogy oly nagy csapattestekben harcoljanak, az angol katonatisztek pedig képtelenek nagyobb csapattestek vezetésére. Az angol hadsereg továbbá hijával van annak, a mit minden hadjáratban mind fontosabbnak kérdenek tekinteni. Az előkészítő szolgálata nincs szervezve, az előrsi szolgálatot alig ismerik, a terepviszonyokat nem tanulmányozzák. Az angol csapatok kiváltképp idegen földrészek ben-szülőlteivel való harczra vannak elkészülve, akiknek fegyverzete a legtöbb esetben igen primitív.

Legújabb távirataink a következők:

London, decz. 29. A mint a Daily Telegraphnak jelentik, az angol kormány hajlandó-

ember nagyon is sok öntudata, józanságának egy részét elveszi. Én nem tudom, de nagyon hiszek benne.

S az ember az üveg harang alatt egy fél óra alatt a legnagyobb jót és legnagyobb rosszat élvezi hatványozva, a mit egész emberi életen át csak apróra, czafatokban elosztva élvez.

Oh mily gyönyörű lehet. A jövő képét látni változó képekben. Nem valami panoptikumból. Oh nem! Ezek a képek bent keletkeznek a saját fantáziánkban. És még egy rendkívüli van a dologban. Fel tudják-e uraim fogni, hogy mi az a komprimált jó és komprimált rossz, amit az ember egy rövid félóra alatt átélvez, ill. átszenved? Ah az az ütköző nélküli óra!

— Borzasztó!

— Fenséges!!

— Rendkívüli!!!

— Ilyenről még nem hallottam — feleltük egyenként.

A kis újságíró pedig nekibátorodott s a néma ámulat közt megkérdezte:

— Hát kérem, miért nem próbálja meg?

— Megpróbálni? — felelte a tárárjelölt, — azt nem teszem. Én nem akarom az egész életemet egy fél óra alatt leélni!

És néhány perc mulva a pinczér lecsavarhatta a gázlágot.

nak nyilatkozott arra, hogy az eredetileg kivánt 6000 főnyi Yeomanry-csapat helyett most már elfogadja 8—10000 ember szolgálatát.

London, decz. 29. A Standardnak jelentik Durbanból 27-iki kelettel: Transzválból jött emberek azt beszélik, hogy a szántóföldek a legjobb karban vannak és hogy a termés kitünően sikerült. A főmunkát asszonyok és ben-szülöttek végzik.

A Timesnek jelentik Lourenco-Marquezból 23-iki kelettel: Az a körülmény, hogy a bur emisszáriusokon kívül kevés ember távozhatik Transzválból és Oranje szabadállamból, nagyon megnehezíti megbízható hírek beszerzését az ország helyzetéről. Johannesburgban jó forrásból való értesülés szerint állítólag sikerült a külföldiekből szervezett rendőrségnek a rendet föntartania. Igaz ugyan, hogy a legjobb házakat szegény bur családok vették birtokba, de a netalán kitörni készülő fosztogató kedvet azonnal elnyomta a rendőrség.

London, decz. 28. Hivatalos jelentés szerint január 4-én kezdik meg a 7. badosztály hajóra szállítását.

Páris, decz. 29. A Párisban alakult németalföldi-dél-afrikai bizottság a búrok javára 57,555,000 frankot gyűjtött.

London, decz. 29. A Reuter-ügynökségnek jelentik a Chieveley mellett levő táborból 25-iki kelettel: Mikor az angolok az ellenséget ma reggel sánczépítés közben meglátták, nehéz ágyuikkal azonnal gránáttüzélést kezdtek a búrok ellen, a kik kénytelenek voltak visszavonulni és a hegyeken tul menekülni. Később újra megjelent egy kisebb bur csapat, de arra is rögtön megkezdtek a lövöldözést. A búrok ma délelőtt a Zeimhulvana-hegyről ágyuzták Lady-smithet. A brit helyőrség nem viszonzta a lövéseket. A Fort Vyllén a búrok kórházat állítottak. Az angol tüzérséget tehát utasították, hogy oda ne löjjen. Körülbelül három mért-földnyire Chieveleytől ütközet volt, a melyben kilencz bur esett el. Az angolok hat kocsit ejtettek zsákmányul.

Három gyermek borzalmas halála.

Nagyvárad, decz. 28.

A fő-utcza Fleischer-féle házról sehogy sem akar eltűnni a fekete zászló. Egy hete mult, hogy első ízben kitűzték e házra, amikor önkézevel vetett végett életének Fazekas Imre ügyvéd, akit mikor eltemettek, levették a házról a zászlót, de az pár óra mulva ismét kint lengett, de akkor meg már Fazekasné halálát hirdette s alig vették még le a zászlót a házról, már tegnap ismét megrendítő szerencsétlenség történt e házban. Nem is egy, de **három halott** volt ismét tegnap abban a házban, akiknek tragikus halála tegnap mindenfelé élénk megbeszélés tárgyát képezte.

Három kis gyermeknek borzasztó haláláról van szó, akik a házmasternek gyermekei voltak s akiket a szülők ölelő karjai közül kiragadott a kegyetlen halál.

Janernik Jánosnak hívják a Fleischer-ház házmasterét, aki a házmasteri sovány jövedelemből nem tudván megélni, a házmasterség mellett az adóhivatalnál még 80 kr. napidij mellett szolgál s így 6 nappal a hivatalában van elfoglalva.

Janernik felesége tegnap délelőtt eltávozott hazulról elment a piacra s három kis gyermekét bezárta a pincze szobában lévő lakásukra.

Az asszony eltávozása után mintegy fél óra mulva a ház lakói arra lettek figyelmesek, hogy a pincze szobából nagy füst gomolyog ki.

Az így figyelmessé lett lakók a szoba ajtóját feltörték s ekkor már valószínűnek látszott, hogy azok akik a szobában voltak a nagy füstben megfuladtak.

Az esetről azonnal értesítették a tűzoltóságot, s a lármára nagy tömeg verődött egybe a ház elé.

A zaj felhallatszott az emeletre is, honnan csakhamar lejött Janernik is, akinek fogalma sem volt még akkor arról, hogy **három szerezett fia gyermeke már nem él.**

A pincze szobába legelőször Erős Mátyás szijgyártó s egy adóhivatali hivatalnok hatolt be, kiknek szeméi elé rémes kép tárult.

A szoba telve volt fojtó, sűrű füsttel s a **három gyermek a szoba három különböző részén feküdt. Az egyik gyermek az ágyon feküdt, a másik az ágy mellett, a harmadik egy szögletben a földön.** Mind a három eszméletlenül feküdt, úgy szállította fel őket a két bátor ember a ház udvarára, honnan azonnal a közeli Biharmegyei kórházba vitték a gyermekeket.

A kórházban hozzákezdtek az élesztési munkálatokhoz, azonban az teljesen hiába valónak bizonyult, a gyermekeken segíteni már nem lehetett, azok meg voltak már **halva.**

Közel egy teljes óráig folyt az élesztési kísérlet, de mindhiába, az orvosok már csak a beállott halált konstatálhatták.

Az esetről a rendőrség jegyzőkönyvet vett fel. Hogy a szerencsétlenség mint történt, megállapítani nem lehetett. Az valószínű, hogy a szülőket gondatlanság nem terheli, azonban ennek daczára az iratokat még a tegnapi nap folyamán a rendőrség áttette az ügyészséghez, hogy az esetleges intézkedéseket tegyék meg.

A szerencsétlenség valószínűleg úgy történt, hogy a gyermekek anyjuk távozásuk után a tüzzel játszani kezdtek s a nyitott kályha ajtón keresztül a füst behatolt a szobába.

A három kis gyermek hulláját a Weiszlovits temetkezési intézete tegnap helyezte ravatalra.

Borzalmasabb ravatal régen nem volt felállítva városunkban.

Egy ravatalon nyugszik egymás mellett a három kis deszka koporsó. A ravatal jobb szélén fekszik a legnagyobb gyermek az öt éves Gusztáv, a közepén a három éves László s a ravatal másik szélén van elhelyezve a tizenöt hónapos Kálmán koporsója.

Még a temetési örök is, akik nap-nap mellett halottakat látnak, megrendülve néznek a borzalmas ravatalra, amely a kórházban van felállítva.

A három gyermek temetése vasárnap délután lesz a kórházból.

Egy gyász kocsin fogják kiszállítani a temetőbe a három kis koporsót, amelyeket egy közös sirba helyeznek majd.

A szerencsétlen szülőket, kik egyszerre veszítették el összes gyermekeiket, akiket a rajongásig szerettek, mélyen megrendítette a szomorú eset.

Előfizetési felhívás.

Néhány nap mulva második lustrumát, VI. évfolyamát kezdi meg a »Tiszántul«.

Öt esztendő küzdelmes munkájára s e kitartó munkában nem egy sikerre tekinthet már vissza lapunk.

E hosszú idő alatt nem hajhásztunk zajos politikai sikereket, hanem

szorgalmasan igyekeztünk erősíteni a keresztény szellemű és hazafias irányú közvéleményt, ápolni a szemléletmást erősítő hitéletet, védeni a magyar föld és magyar ipar érdekeit, terjeszteni az agrár-esszméket, erősíteni és szervezni az egészséges társadalmi és egyleti mozgalmakat. Önzellenül állottunk mindenkor az igazi közérdek szolgálataiban, ez vezetett bennünket akkor is, mikor szavunkat visszaélések ellen kellett felemelnünk.

Törekedtünk arra, hogy gyorsan és hűségesen referáljunk mindenről, bárhol történjék is, mi olvasóinkat érdekelheti, de óvakodtunk attól, hogy magán- vagy családi ügyeket hírreljünk olvasóink elé.

Gondunk volt a kiváló művészeti és irodalmi események ismertetésére s a jó irányú szépirodalom ápolására.

A közönség megszerette s felkarolta lapunkat. Hálásak vagyunk érte, de hogy az új évben kettőzött buzgalommal s hatványozott eredménynyel működhesünk régi programunk megvalósításán, bizalommal kérjük a t. közönség hatóságos pártfogását.

Lapunk egyike az ország legolcsóbb napilapjainak.

Előfizetési áraink u. i. a következők:

Helyben kiadóhiv.-ból átvéve:	Helyben házhoz hordva:
Egy évre 8 forint.	Egy évre 10 forint.
Negyedévre 2 forint.	Negyedévre 8 frt 50.
Vidékre postán küldve:	
Egy évre 12 forint.	Negyedévre 3 forint.
A „TISZANTUL” szerkesztősége és kiadóhivatala.	

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

A muzeum az egész téli idő alatt zárva.

- Decz. 30. Katholikus kör választmányi ülése délután 6 órakor.
 Decz. 30. Disztrakoma Tassy Pál főügyész tiszteletére.
 Jan. 2. Versenydíjnyújtás a színház világitásának ügyében a városháza nagytermében d. e. 10 órakor.
 Jan. 8. A nőegylet thea-estélye.
 Jan. 7. 48-as Népkör táncestélye.
 Jan. 18. Jogász-bál.
 Febr. 27. A jogakadémiai polgárok táncestélye.

* **József főherceg és a szász tüzoltók.** Homoród erdélyi szász nemzetiségű község önkéntes tüzoltó testülete 25 éves jubileumi ünnepet tartott a napokban, melyre József főherceget is meghívta, még pedig német levélben sőt még helységük nevét is németül írták Repsznek. A meghívót egyenesen József főhercegnek küldték, a ki ezután olyan feleletet

küldött a szász atyafiaknak, melyből sokat tanulhatnak. A feleletben ki volt fejtve, hogy Magyarországon a magyar nyelv a hivatalos nyelv s ezentul neki is magyarul irjanak, levelüket pedig máskor annak rendje és módja szerint kabinetirodájának küldjék, mert máskülönb — nem megy el az ünnepélyükre.

* **A bibornok gyászja.** Mély őszinte részvéttel értesülünk róla, hogy Schlauch Lőrincz dr. bibornok-püspökünket súlyos gyász érte. Édes testvére, özv. Schmidtné szül. Schlauch Erzsébet Bécsben, hol fia dr. Schmidt Antal orvos közelében töltötte özvegysége előre haladt napjait, tegnap életének 80-ik évében az Urban elhunyt. E gyász eset miatt a jövő egyetem s magyar szempontból egyaránt nevezetes év január elsejére a bibornoki palotában tervezett nagy ebéd, melyre a meghívók szétküldése folyamatban volt, értesülésünk szerint elmarad.

* **Karácsonyi Pasztorjáték Uj-Kigyóson.** Az uj-kigyósi róm. kath. ifjusági egyesület ft. Bartha István apácza plebános gyönyörűen összeállított Karácsonyi Pasztorjátékát nagy anyagi és erkölcsi sikerrel adta elő a sz. ünnepek alatt ft. Tárkányi Péter kigyósi plebános rendezése mellett. Öt izben adták elő a játékot mind az öt esetben tömött, zsufolt teremben. Valóban meglepő az, hogy az egyszerű földműves ifjak és lányok mennyire át érezték szerepüket és milyen precizitással adták elő alakításaikat. A játék szépen jövedelmezett az egyesület könyvtárának. Nagyobb összeggel felülfizettek. 1—2 frttal: ft. Tárkányi Péter plebános, Cz. Kis István, Elekes Gyula, Lendvay Pál (2 frt.) Egy frton alul: Miklós György, Angyal István, Gál István, Ragványi Árpád, Revész Márton stb. Ft. Tárkányi Péter plebános most azon fázadozik, hogy az oberammergaui passiojátékhoz hasonlóan, ha csak leghalványabb utánzásban is, a nagy héten Uj-Kigyóson Krisztus kiuszenvedésének előadását szorgalmazza.

* **Adomány az Emkének.** Minapi számunkban mi is irtunk Mohay Károlynénak, az elhunyt lelkes honleányának az Emke számára tett nagyszerű alapítványáról. Különböző hírek jutottak a lapokba a nevezetes végrendekezéséről. Hogy egészen hitelesen tájékoztassuk a közönséget, az eredeti végrendelet alapján írja az E—k a következőket: Magyar kályáni birtokát az EMKE-nek hagyta. E birtok el nem idegeníthető. A birtokon levő ház magyar iskola kell, hogy legyen. A birtok hasznélvezetének egy negyed része az EMKE rendelkezésére áll magyar iskola fenntartásra — A birtok jövedelmének másik egy negyed része Margitai Tihamér festőművész, továbbá Margitai Mariska és Zoltánt illeti, két negyed rész a többi örökösöknek van hagyva. Ezek halálával, a teljes hasznélvezet a tulajdonjoggal együtt az EMKE-t illeti. E birtok ez idők szerinti jövedelme, mint értesültünk, 2600 frt.

* **A köztemető rendezése.** Az újvárosi köztemető már átadatott a használatnak, azonban végleges rendezésére még ezután kerül a sor. A temetőkre felügyelő bizottság tegnap délután ülést tartott a városházán Komlóssy József tanácsnok elnöklete alatt, a melyen a bizottság tagjai közül dr. Baróthy Ákos, Fapp György, dr. Vucskics Gyula, Sulyok István és Molnár Lajos vettek részt. Az újvárosi köztemető tervét általánosságban elfogadta a közgyűlés már előzetesen, ámde ebben a tervben nincs tekintet a különböző felekezetekre, hanem

csak közös temető létesítésének szolgálja alapul. A közgyűlés azonban szabályrendeletileg kimondta, hogy az egyes felekezeteknek külön-külön jelölendő ki a temető-terület, tehát az előbbi tervet most e szerint kell átdolgozni. A bizottság tegnap elhatározta, hogy előterjesztést tesz a tanácshoz, a melyben a temetőkről szóló szabályrendelet kinyomatását javasolja; továbbá dolgozzák át a terveket a felekezetekre való tekintettel, azok számarányához képest jelölve ki az egyes területeket; jelöltessék meg a sirok helye sorrend szerint; jelöljék ki a fő-utvonalaikat; állapítsák meg az 1900. évi munkaprogramot; végül szólítsák fel az egyes felekezeteket, hogy a részükre kijelölt területeket megváltják-e, a mely esetben ők szedik a sirok helyéért fizetendő díjakat, vagy a város gondozza s ez esetben a városi pénztárba folynak be a sir-díjak is. A tervek átdolgozása és a sirok helyeinek kijelölése a főmérnöki hivatalra bizassék.

* **Rátkay ajánlata.** Nagyvárad városa a köztetek és utcák ültetvényeinek gondozását évi 6000 frt összegért a Rhédeykert felügyelő bizottságára óhajtotta bizni, de a miniszter nem hagyta jóvá a közgyűlés ezen határozatát. Az összeg szerintünk is túl magas, mert bár a mult évben ez a bizottság kezelte a város ültetvényeit, nem látunk semmi különösebb dolgot. Az utcákon levő fák majdnem kivétel nélkül még a szepitési egyesület által ültetettek el; terünk pedig kevés van. Kétségtelenül nagy buzgalommal dolgozott a kert-felügyelő bizottság a Sport-tér létesítése és fejlesztése által, de mily összegbe került ez? — Azt hisszük, hogy Városliget nem úgy nézne ki mint a hogy kinéz, ha ezeket áldoztak volna rá s frankburti babérfákra telt volna, nem pedig pár száz forint évi segélyel járult volna a város a liget fejlesztéséhez. — Most kerül elhatározás alá, hogy házilag gondoztatja-e a város az ültetvényeit, vagy átadja kezelésbe. Rátkay József tanító tegnap egy beadványt intézett a városi tanácshoz, a melyben ajánlkozik, hogy évi 4000 forintért elvállalja az összes terek és ültetvények gondozását. Az ajánlat a következő:

Nagyságos polgármester Ur!
 Tekintetes városi Tanács!

Azon alkalomból, hogy a városi parkok gondozására megszavazott 6000 (hatezer) forint 1900-ik évre a Rhédei kert kezelősége részére nem engedélyeztetett, tisztelettel hozom azt az ajánlatot, hogy a városi Tanács felügyelete és ellenőrzése mellett a sétaterék olynemű gondozását, mint a hogy ez 1899-ik évben történt, ideiglenesen egy évre 4000 (négyezer) forintért felvállalom.

Tisztelettel kérem a városi kertés és faiskolának felügyeletem és ellenőrzésem alá adását, hogy ezek jövedelmezőségét vagy felesleges voltát kimutassam.

Tisztelettel kérem az utcai szeméthordás feletti felügyeletet és rendelkezési jogot, hogy a szemét ne távolesd magán telkekbe és szőlőkbe, de a Városligetbe hordassék.

Tisztelettel kérem a vízvezeték használat jogát és az eddigi rendőri segítséget, felügyeletet.

Tisztelettel kérem a sétaterék 1899 évi kiadásának összes tételeit, mely az átvétel alapját képezi.

Munkámat a gazdasági tanácsos ur folytonos felügyelete alá bocsátva, maradtam
 Nagyváradon, 1899. decz. 29.

alázatos szolgálja

Rátkay József.

* **Elbocsátás a honvédség kötelékéből.** A m. kir. honvédelmi miniszter Serly Kálmán tart. hadnagyot a IV. honv. gyalogezred kötelékéből elbocsátotta.

* **Kinevezések a honvédség tartalékába.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a kinevezéseket a m. kir. honvédség tartalékába, melyből a következőkben közöljük a helyi vonatkozásukat: A m. kir. honvédség tartalékában 1900. évi január hó 1-től kezdődő ranggal **hadnagyokká** nevezettek ki:

Padits Ferenczet, a miskolci 10. honvéd gyalogezred állományából, a nagyváradi 4. honvéd gyalog ezredhez.

Faragó Józsefet, a budapesti 1. honvéd gyalog ezred állományából, a nagyváradi 4. honvéd gyalog ezredhez.

Nagy Sándort, a budapesti 1. honvéd gyalog ezred állományából, a nagyváradi 4. honvéd gyalog ezredhez.

Hanekker Istvánt, **Hrabovszky** Istvánt, **Mikecz** Ferenczet, **Leitner** Edét, **Bodor** Ernőt, **Szabó** Gyulát, **Miskovszky** Jenőt, **Moldoványi** Lászlót, **Zách** Józsefet.

Tartalékos hadapród tiszthelyettesekké:

Schön Nándor, a budapesti 1. honvéd gyalog ezred állományából, a nagyváradi 4. honvéd gyalog ezredhez.

Török Gyula, a budapesti 1. honvéd gyalog ezred állományából, a nagyváradi 4. honvéd gyalog ezredhez.

Bürner Sándor, a budapesti 1. honvéd gyalog ezred állományából, a nagyváradi 4. honvéd gyalog ezredhez.

Hausler József, a budapesti 1. honvéd gyalog ezred állományából, a nagyváradi 4. honvéd gyalog ezredhez.

Adamovsky Péter, a budapesti 1. honvéd gyalog ezred állományából, a nagyváradi 4. honvéd gyalog ezredhez.

Moldován Géza, a debreczeni 3. honvéd gyalog ezred állományából, a nagyszebeni 23. honvéd gyalog ezredhez.

Farkas Lajos, a budapesti 1. honvéd gyalog ezred állományából, a nagyváradi 4. honvéd gyalog ezredhez.

Nogáll Imrét, **Tápai** Jánost, **Kiss** Józsefet, **Pauker** Ferenczet, **Butyiri** Flóriánt, **Hermannu** Aladárt, **Gábor** Áront.

* **A koronaértékben való kötelező számitás.** A hivatalos lap tegnapi száma közli az igazságügyminiszternek a koronaértékben való számitás kötelező behozataláról szóló rendeletét. A rendelet főbb pontjai a következők: Az új törvényes érték hivatalos elnevezése az 1899. évi XXXVI. t.-cikk szerint a »koronaérték«. Rövidítve a koronaérték k. é. betűkkel jelezhető. A pénzüsszegek megjelölésénél szigorúan ügyelni kell arra, hogy ne támadjon kétség az iránt, vajjon a pénzüsszeg koronaértékben, avagy ausztriai vagy más értékben szól-e. Az 1899. évi XXXVI. törvénycikk 7. §-a a pénzüsszegnek koronaértékben való kifejezését kötelezően csak oly bírői határozatra nézve írja elő, mely pénzben való marasztalásra szól. Ebben az esetben az 1899. évi XXXVI. törvénycikk 7. §-a megfelelő alkalmazásának van helye. A telekkönyvi betétek A) lapjának 5. rovatában (1886. évi XXIX. törvénycikk 3. §.) a kataszteri tiszta jövedelmet, ha ennek kitüntetésére vagy átvezetésére 1900. január hó 1-je után történik, csupán az új értékben kell kifejezni.

* **Az italmérések szaporítása.** Az 1900. év január elsején életbelépő italmérési új rend megszorítja a közönséges pálinka árulását s a korlátlan italmérést. A kiskereskedőket a legközelebből érdekli ez a kérdés, miért is a nagyváradi kiskereskedők társulata előterjesztést nyújtott be a városhoz a korlátlan kimérések számának szaporítása végett. A szaporítást ugyanis csak a város javaslatára engedélyezik. A társulat kérelmét január hó 5-én délután 3 órakor tartandó értekezleten tárgyalják, a me-

lyet dr. **Bulyovszky** József polgármester hitt össze. A tanácskozás folyamán állapítják meg, hogy teljesíthető-e a kérelem.

* **A margitta—szilágy-somlyói vasut megnyitása.** A margitta—szilágy-somlyói vasut már teljesen kiépült s most folynak a miniszter kiküldöttje jelenlétében az új vasutvonal átvétele tárgyában a tanácskozások. Pár nap alatt megkezdik a vasut üzemét. A bihari helyi érdekű vasutak igazgatósága már kiadta az új vasutvonal menetrendjét, a mely a következő:

Székelyhid—Szilágy-somlyó.

Székelyhid	indul	930	639
Asszonyvásár 2. számú őrház		952	652
Apát-Keresztúr		1015	714
Vedres-Ábrány		1029	728
Monos-Petri		1040	739
Margitta		1105	754
Felső-Ábrány		1121	810
Széltalló		1131	818
Száldobágy		1145	831
Bályok		1201	847
Széplak		1231	910
Márkaszék		1250	927
Ipp		101	938
Szilágy-Nagyfalu		130	958
Szilágy-Somlyó		154	1022

Szilágy-Somlyó—Székelyhid.

Szilágy-Somlyó	indul	306	105
Szilágy-Nagyfalu		331	137
Ipp		349	155
Márkaszék		357	205
Széplak		422	237
Bályok		436	252
Száldobágy		450	307
Széltalló		501	320
Felső-Ábrány		510	329
Margitta		532	403
Monos-Petri		543	414
Vedres-Ábrány		554	426
Apát-Keresztúr		608	444
Asszonyvásár 2. számú őrház		630	506
Székelyhid		649	525

* **Ellopott állatsereglet.** Különös panaszt tett tegnap **Jerebek** Gedeon morvaországi születésű állatsereglet-tulajdonos a budapesti rendőrségnél. Elmondotta, hogy állatseregletével, amely egy dán doggból, két rókából, egy majomból, egy medvéből és négy papagályból állott, már évek óta járta be az országot és idomított állataival előadásokat rendezett. Legutóbb Ujpesten volt, a hol egy **Katalon** József nevű legényt fogadott fel szolgálatába. Karácsony második napján összeszedte sátorfáját és Gödöllőre indult. Utközben egyik kocsijának tengelye eltört és ő kénytelen volt Czinkotára gyalogolni, hogy ott új tengelyt szerezzen be. Ezalatt összes holmiját szolgáljára bízta. Amikor azonban Czinkotáról visszaérkezett, sem a legényt, sem az állatseregletet nem találta. **Katalon** József ellopta egész vagyonát és megszökött. Kárát a következőkben számitotta föl: a két rókáért, a mely kitűnő magas ugró, 800 frtot kér; a medve elsőrangú tánczos, szintén 800 frt; a majom, a mely bármely football-matchban is első díjat nyerne, 600 frt; a papagályok két nyelven beszélnek, 200 frtot érnek; az öreg doggot valamennyinél is többre becsüli. **Katalon** Józsefet körözik.

* **Vizebefult munkások.** Vendéglősökből alakult egy nagyobb társaság a végből, hogy nyári jégzsükségeiket még most az erre alkalmas téli időben biztosítsák. A jégzsűdésre a Maros mentén Srobortin alatt szemeltek ki alkalmas területet, honnan a kiszedett jég darabokat vasuton szállították tovább. A jégvágásával és kiszedésével a környékbeli oláh parasztokat biztatták meg, a kik mivel átalányban vették át a munkát, még este későn is dolgoztak lámpafény mellett. E hó 27-én este még 8 órakor nagyban folyt a munka, miközben **Baltes** Nikolaj és **Krecsu** Dimitru jégvágás közben nagyon be találtak menni a parttól, s alig hogy egy két fejsze csapást tettek a jégre, az alattuk beszakadt s minketten a jég alá merültek. Társaik rögtön utánuk mentek csakányokkal, s több helyen léket vágtak s azon keresztül kutat-

ták őket, de egyiket sem sikerül feltalálni. A jég alatt folyó sebes Maros vize mindkettőt elsodorta s ott lelték halálukat. A szerencsétlenül járt munkások özvegyeket és több kiskorú árvát hagytak maguk után.

* **A becsületes rab.** Sopronban történt ez a mulatságos dolog. Az odaváló ügyészséget értesítette az egyik szomszéd kis város rendőrsége, hogy egy veszedelmes gonosztevőt szállított a fogházba. Az ügyészség intézkedett, hogy a fogházban szobát rendezzenek be az új lakó számára, de bizony hasztalan várták egész nap. Az ügyészség folyosóján azonban órák hosszat ácsorgott egy parasztember, a kit végre megszólított az ügyész:

— Maga mit keres itt?

— Várom a rendőrt . . .

— Aztán minnek?

— Hogy kitölthessem a büntetésemet. A rendőr, a ki elkísért, tetszik tudni, vasuton jött, én meg gyalog. A vasut talán elakadt valahol.

Néhány óra mulva csakugyan előkerült a derék rendőr, a ki kereste a rabot, hogy bekísérje a börtönbe.

x **Összes raktáron levő czikkek** u m.: Kalapok, cylinderek, sapkák, férfi, női és gyermek **carlsbadi** czipők, galosnik, posztó czipők, halina csizmák, keztük, harisnyák, fehérneműek, nyakkendők, valódi Benger-féle Jäger alsók, kötött és szövött árúk stb. **tényleg leszállított árban csakis Fábry Testvéreknél, Nagyvárad** fő-utca és zöldfa-utca elején.

Telefon szám 76.

A szatmári gyilkosság ügye.

— A Szatmári Heliszemle közlése. —

A szatmári borzalmas gyilkosság ügyében indított vizsgálat eredményéről a fővárosi lapok a legközelebb híreket kolportáltak. Hogy olvasóink az ügy valódi állásáról tájkozhatassák magukat, — adjuk szó szerint laptársunk a **Szatmári Heliszemle** közlését a vizsgálat eredményéről a következőkben:

Szatmár, decz. 27.

»A merre csak lapok járnak mindenütt elterjedt Papp Elemér tragikus sorsának híre s a merre csak elterjedt, mindenütt részvétet keltett az ártatlan rokonszónves ifju, a ki élete tavaszán esett a gyilkos golyó áldozatául s megdöbbenést az a kombináció, mely a merénylet indító okául felmerült.

A terhelő körülmények összehalmozása támogatta ugyan a kombinációt, de teljes világosságot e szerencsétlen ügyre csak **Papoczy** Gyula dr. energiája s éles elműséggel vezetett vizsgálatai derítették. S e világosság egyuttal ismét láttatta beteg társadalmunk egyik égető fájó sebet, a nagyvási hóbortot, melyet oly undokká tesz a kiontott testvérvér.

A vallomás.

Papp Bélát a több napig tartó vizsgálati fogság megtörte. Eleinte örültséget szinlelt, de **Papoczy** erélyes fellépésére felhagyott a szinleléssel, s ma már, midőn a keresztkérdések egésze sarokba szoritották, bevallotta, hogy ő biztatta fel Papp Zoltánt és Zsoldicsot, hogy gyilkolják meg Papp Elemért.

Szerinte az öcsese egy romlott fiu volt, aki szegényt hozott volna a családra s a kit ő régen utált. Megrendült hitelképességét akarta növelni s azért gyilkoltatta meg Elemért. **Ha a gyanu nem irányul felé, a gyilkosság után már harmadnapra 5 ezer frtot szándékozott felvenni egyik szatmári pénzüintézetből. Most nyugodtan viseli magát s abban reménykedik, hogy 5—6 év mulva szabad lábra helyezik.**

Papp Zoltán és Zsoldics szintén beösmerték, hogy a gyilkosságot ő k hajtották végre. Papp Béla azt ígérte Zoltánnak, hogy **fiai ré-**

szére egy kisebb birtokot fog venni s a felveendő 5 ezer frtból egy jelentékeny összeget ad neki. Zsoldics pedig 200 frtot kapott már a gyilkosság elkövetéséért. A gyilkosságot megelőző nap — pénteki nap — november 17-én Zoltán és Zsoldics juhász megbeszélték a gyilkosság módozatait a Papp Béla tanyáján. Ezek szerint Zoltán kiveti Elemért a Dezső rétéjéig innét ő visszatér és a vasuti indóházhoz megy, Zsoldics pedig tovább kíséri az ifjút s vezeti a szülei ház felé... *ülközben azonban revolverrel lelövi.* Másnap, szombaton, nem úgy történt minden, amit megbeszélték. Egy Biró nevű szatmári földműves lőbört vitt ki délután Zsoldics juhászhoz, melyet ez meg is vett 5 frtért, Pap Elemér és Zoltán éppen a Dezső rétéjénél voltak már, midőn Biró a tanyai úton jött Zsoldicstól fogatával. Amint Papp Zoltán kocsizörgést hallott, izgatott lett; nem várta be Zsoldicsot, hanem biztatta az ifjút, hogy csak menjen a tanya felé, — amely különben is 6—7 percnyire volt — majd megtalálja Zsoldicsot s átadva a remegő ifjunak saját botját... futásnak eredt állítólag, hogy a vonatról le ne késsen, tulajdanképen pedig, hogy beszéljen a szekeren ülővel s ezzel alibijét igazolhassa. A szerencsétlen ifju alig tett egy néhány lépést... szembe jött vele Zsoldics, aki nyájas hangon így szólt:

— Engem küldött az urfi elé a nagyságos ur, tessék sielni, mert már aggódtak, hogy hol késik...

Aztán maga elé bocsátotta az ifjút az úton s midőn ez egy néhány lépést tett előre... hátulról lelötte, majd a vonaglóba másodszor is lőtt a halánték táján.

Ezek — a vallomások alapján — a gyilkosság részletei. Az igazságszolgáltatás bizonyára nem fog késni e századvégi gonoszságot a megérdemelt büntetéssel megtorolni.

Halál a permetező miatt.

— Törvényszéki tárgyalás. —

Nagyvárad, decz. 29.

Egy öreg, nyugalmazott tanítónak a szerencsétlen halála foglalkoztatta tegnap a törvényszék büntető osztályát.

Az öreg tanító már elmúlt 74 éves is, amikor egy lövés következtében hosszas szenvedés után meghalt.

A tett elkövetésével egy egészen fiatal fiú, a bírónak a fia van vádolva, aki azonban a tett szándékosságát tagadja s azt állítja, hogy a fegyver véletlenül sült el. Az esetnek tanúja nem volt, egyedül az áldozat vallomása az, ami igen terhelő a vádlottra nézve, aki ugyan s vallomásában azt állította, hogy a fiú szándékosan lötte le.

Az eset annál borzasztóbb, mert a véres esetre egy csekélység — egy permetező miatt keletkezett pörlekedés szolgáltatott okot.

Kun Sándor öreg tanító az államtól egy permetező gépet kapott kölcsön. Ezt a permetezőt a község bírása használni akarta s a permetező miatt az addig békében élt két családban között kitört a viszály.

Ez év július 20-án ismét volt szóváltás Kun János s a községi bíró fiatal fia ifj. Nagy József között. A szóváltásnak szomorú vége lett, amennyiben a tanítót jobb vállán egy lövés találta. A fegyverből jövő srétek behatoltak a tanító testébe s mivel a lövés közvetlen közelből történt a sebbe bement a foltás is, meg ruhadarabok is s ezek inficiálták a sebet, aminek következtében beállott a vérmérgezés s az öreg Kun közel egy hóuapi kínos szenvedés után augusztus 15-én meghalt.

Az orvosok megállapították, hogy a teljesen egészséges tanító halálát ez a lövés okozta.

Az, hogy a lövés miként történt, meg nem állapítható.

Az esetről — mint említettük — tanu nem volt jelen s a civakodás lefolyását csak a két fél vallomásából tudjuk. A felek azonban teljesen ellentétben adták elő az esetet.

Az öreg Kun, aki az eset után teljesen eszméletlenül volt, úgy adta elő a dolgot, hogy őt a fiú megszólította, hogy ne járjon a közös úton s mikor ő a fiút ezért megszidta, az közvetlen közelből rálőtt.

A vádlott ezzel szemben úgy tegnap a végtárgyaláson, mint a vizsgálat során azt vallotta, hogy ők dulakodtak s hogy dulakodás közben sült el a fegyvere.

A fiú ellen terhelő adat az, hogy a fegyver a melyből a lövés történt, nem az övé volt, hanem azt kevéssel a tett elkövetése előtt elkérte a kerülőtől.

A tárgyaláson dr. Moré Pál törvényszéki bíró elnökölt, a tanács tagjai Simai Gyula és dr. Mikó Gyula törvényszéki bírák, jegyző Jankovits Tihamér. A vádhatóságot Korn Lajos képviselte a magán panaszost az özvegyet dr. Márkus László ügyvéd képviselte, míg a vádlottat dr. Váradi Zsigmond ügyvéd védte.

Az első akit kihallgattak a tanító özvegye, a magán panaszos volt.

Talpig feketében jelent meg a törvényszék előtt s könnyek között beszélt el, hogy miként mondta el neki a férje az esetet.

— Panaszkodott a férje, hogy baja van a bíró fiával? teszi fel az első kérdést az elnök.

— Igen, mondta.

— Tudja, hogy mi miatt volt a baj?

— Valami permetezőt említett a férjem.

Aztán elmondja, hogy úgy adta elő az esetet neki is, amint azt kihallgatásakor a vizsgálóbírónak elmondotta, hogy őt a vádlott egész közlelől szándékosan lötte meg.

— Nem volt beteges a férje?

— Dehogyan volt kérem — feleli az özvegy az elnök kérdésére, nem volt annak semmi baja sem, élhetet volna még husz esztendőig is.

A vádlott a tárgyaláson is megmaradt a mellett, amit a vizsgálatok során vallott.

Tagadta azt, hogy ő szándékosan követte volna el a tettet, hanem azzal védekezett, hogy a fegyver dulakodás közben véletlenül sült el.

Az egész délelőt igénybe vette a vádlott kihallgatása.

Délután a szakértőkre került a sor.

Kihallgatták dr. Grósz Menyhért és dr. Gerő Sándor törvényszéki orvos szakértőket és Schuller Árpád fegyverszakértőt, akik megállapították azt, hogy a lövés közvetlen közelből történt, hogy a lövés következtében halt el az öreg Kun.

A tanúk egy részét is kihallgatták még tegnap azonban ezek az esetről jelen nem voltak.

A tárgyalást ma délelőtt folytatják.

EGYESÜLETEK.

A katolikus kör választmányi ülése.

A katolikus kör választmánya ma délután 6 órakor rendkívüli ülést tart.

IRODALOM.

Megjelent **A Század Alkonyán.** Elmélekedések a katolikus egyhárról és az emberi társadalomról. Dr. Schneider C. M. német műve után fordította *Adjutus Secundus.* A katolikus egyház a tizenkilencedik század befejezése alkalmából ünnepeket rendez a világ Megváltójának tiszteletére. Valamint este a letűnt nap műveit, úgy a tizenkilencedik század alkonyán ezt az egész nagy időszakot mindazzal, ami abban történt: a világ Megváltójának ajánljuk fel s az ő áldását kérjük a kezdődő új korszakra.

Az egyház hívő gyermekeinek nagyon sok okuk van arra, hogy Isten iránti hálával tekintsenek vissza a tizenkilencedik századra. Bátran emelhetik föl fejüket és szívbéli vigasztalással

léphetnek át az új évszázad küszöbén. A század alkonyán békével teljes fenségben áll a katolikus egyház és vonja magára a bámuló világ tekintetét.

Az *emberi társadalomról* általában ez nem mondható. Elvitázhatatlan ugyan, hogy századunk nagy vívmányokat mutathat fel, ámde az is tagadhatlan, hogy ugyanezen század vészhozó gyümölcsöket érlelt meg. A nemzetek belsejében békétlenség dúl; az osztálykülönbség jobban uralkodik, mint valaha; a közügyek iránt való érdeklődés tűnőfélben van; kevélység és féktelen önzés ulti diadalát; a földi élet folyásában tapasztalható bizonytalanság örökös nyugtalanságot okoz; szociálisztikus, pesszimizisztikus hangulatot találunk a társadalom majdnem minden rétegében.

Mindenütt mutatkozik hiánya és szüksége az egyház azon működésének, melyet isteni alapítójának megbízásából az egyház mindenkor az emberek örök üdvösségére és földi jólétére érvényesített, valahányszor csak lehetséges volt az neki.

A katolikus egyház tehát a társadalomban tapasztalható zavarokkal szemben méltán hivatkozik a jelen században is tanúsított saját dicsőséges előhaladására. Ezen dicsőséges múltjára hivatkozva méltán várja édes gyermekeitől a hozzá való ragaszkodást, mostoha gyermekeitől pedig, hogy szerető anyai keblére siessenek.

* * *

Ezen eszmék képezik alap gondolatát Dr. Schneider C. M. művének, melyet a század alkonyára összeállított.

A magyar fordítás úgy van alakítva, hogy az egyes elmélekedések nem csupán nyilvános beszédek gyanánt mondhatók el, hanem magányos olvasmányoknak is alkalmasak. Egyrészt vezérfonalul szolgálnak nyilvános beszédek elmondására akár a szószéken, akár a szószéken kívül, másrészt azonban elmélekedő olvasmányt képeznek, melyből az olvasó a tizenkilencedik század alkonyán rendezett ünnepek jelentőségét megértheti.

Ára füzve 2 frt., kötve 2 frt 40 kr.

Megrendelhető *Adjutus Secundus* áldozópap czimén Szatmáron.

Igazságszolgáltatás.

A nagyvárad kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Molnár Géza.*

3582 Özv. Csöke Jánosné gondatlanságból ok. emberölés — helyben hagyva.

3583 Vagaszky István hamis vád — feloldva.

3521 Anyicza Mihály szándékos emberölés — részben megvált.

Előadó: *Urbán Adolf.*

4083 Ille Tógyerné testisértés — helyben hagyva.

4084 Pusztai Péter testisértés — helyben hagyva.

4128 Gottlich Mór közokirat hamisítás — r. megváltoztatva.

4129 Kermán Mihály sikkasztás — helyben hagyva.

4130 Popovics György lopás — helyben hagyva.

4131 Pap Antalné és társa magánokirat hamisítás — megvált.

4132 Mario János család — rendelet.

Előadó: *Balogh Samu.*

3911 Engler Mór sikkasztás — helyben hagyva.

3912 P. Csörsz Sándor erőszakos nemi közönség — helyben hagyva.

3913 Boros István orgazdaság — részben feloldva.

Előadó: *Harmathy Károly.*

3679 Morvai János család — rendelet.

8688 Bulboka Ilie és társa magánokirat hamisítás — feloldva.

5271 Bere Imre lopás kísérlete — részben megváltoztatva.

Előadó: *Poynár Dénes.*

- 4062 Pjeszvoszky Katalin lopás — helyben hagyva.
 4117 Dobár Jánosné becsületsértés — visszatartva.
 4151 Kurticsán János testisértés — részben megváltoztatva,
 4205 Fodor Lajos testisértés — helyben hagyva.
 4210 Tóth Mihály testisértés — helyben hagyva.
 4418 Tóth Sándor lopás — helyben hagyva.
 4433 Kégl Mór sikkasztás — helyben hagyva.

Előadó: *Nagy Ferencz.*

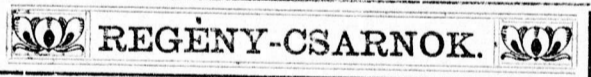
- 3970 Ifj. Pap Sándor becsületsértés — részben visszaut. r. helyben hagyva.
 3971 Szőke Jakab becsületsértés — visszatartva.
 4046 Dudás András testisértés — helyben hagyva.
 4057 Ifj. Szabó Mihály lopás — h. hagyva.
 5058 Fekete István lopás — helyben hagyva.
 4060 Czeglédi János lopás — részben megváltoztatva.
 4061 Szabó Etel lopás — részben megváltoztatva.

Előadó: *Dr. Jánosy Károly.*

- 1801 Petrovics Antal — Lőrincz András — helyben hagyva.
 1889 Kovács Lajos — Ottlakai gör. kel. hitközség — helyben hagyva.
 1975 Simon László — Cserei Ignác — helyben hagyva.
 3125 Rothmann Izsák — Reich Lipót — megváltoztatva.
 3214 Moravék Károly czéggjegyzési ügye — feloldva.
 3279 Román-világosi tkptr egy segélyegylet czéglőrlése — helyben hagyva.
 3595 Gombos Ida — Kardos János — megváltoztatva.

Előadó: *Dr. Imrih Feter.*

- 3382 Gosztonyi Ferencz — Farkas Péter és társa — rendelet.
 3394 Kugler Antal és társa — Karakas és társa cég — helyben hagyva.
 3416 Özv. Gölner Matild — Taussig Ede — helyben hagyva.

Ötszázezer dollár jutalom.

Regény.

Írta: *Fernand-Hue.*

32

Franciaából fordította — *ő.*

Egyszere Péter megállott.

— Menyörgős adtát! Nem lehet tovább menni!

Mind odasiettek, Péter egy hatalmas hasadékok szélén állott, mely a folyosó egész szélességét elfogta. Lehetetlennek látszott a tovább haladás és mindnyájan elcsüggedve megállottak.

— Menyörgős adtát! szolt ismét Péter, ennek is most kellett közbe jönnie!

— Uglátszik, megvan írva, hogy innen soha sem kerülünk ki, szolt csüggedten Parr.

— Ki tudja, hátha lehet a bajon segíteni? vizsgálta Péter.

— Segíteni? De hogyan?

— Azt bizony magam sem tudom.

— Először tudni kellene, hogy milyen mély a szakadék. Hej csak volna itt egy mérő ó!

— Gyujtsunk meg egy kanócot és dobjuk le, indítványozta Margit.

— Ez már eszme! A kisasszonynak Mindig jó gondolatai vannak, ujjongott Péter.

Margit leszakított ruhájából egy darabot, belemártotta a rumba, meggyújtották és ledobták a mélységbe. Az üreg rövid időre világos lett, de a szövet hamar elégett, és ismét sötét lett minden.

— Ugy látszik, nincs is fenéke, jegyzé meg Péter.

— Így hát itt kell maradnunk, szolt a kapitány.

Péter elgondolkozott, az után megszólalt:

— Megpróbálom!

— Mit?

— Átmenni a tulsó oldalra.

— Hogyan?

— Nézze kapitány ur, a folyosó fala itt telve van repedésekkel. Ezekbe kapaszkodva talán elérhetem a másik oldalt.

— Lehetetlen; biztosan lezuhansz a mélységbe.

— Tudok én jól kapaszkodni!

— Utóvégre is nincs más mód, szolt Dover ur.

— Nem, nem engedhetem, hogy ez az ember feláldozza magát értünk, veté ellen Parr.

— Még Margit kisasszonyért és Györgyért sem? kérdezte Dover.

— Érettem sem, felelt Margit.

— Ki tudja, talán nem is olyan nagy a veszély.

— Hát mért nem próbálja meg Dover ur, kérde Margit.

— Próbálja meg a kisasszony, felelte Dover gorombán.

Péter a parancsnok minden ellenzése dacára is megindult. Már szerencsésen túlhaladt a veszélyes ut felén, mikor lábai alatt leomlott a támaszték és két kézen csüngve maradt egy darabig. Utasaink lélegzetüket visszafogva nézték a borzasztó jelenetet. A matröz ujjai kisiklottak és a szerencsétlen ember lezuhant a mélységbe.

— Menyörgős...

Többet nem mondhatott.

— Nem hallottuk a zuhanást szolt György, mikor már erőt vett megindulásán.

— Isten tudja, milyen mélyre esett, sóhajtá a kapitány.

Azután kétségbeesetten lehajolt a szakadék fölé és egész erővel lekiáltott:

— Péter! Péter.

Egy ismerős hang felelte:

— Jelen, parancsaok ur!

— Ó az! ő szolt!

— Ne félyen parancsnok ur, mindjárt fent leszek.

— Megsebesültél? kérdezte Margit.

— Nem tulságosan, kisasszonyom.

Egy percz mulva a matröz ott volt közöttük, kissé véres arcuzal, de máskülömben minden nagyobb seb nélkül.

— Ezen az oldalon nem mély a szakadék, szolt azután, át lehet rajta menni.

Őszekötötték a puskaszíjjakatt, Péter még hozzá kötötte a nadrág szíjját, így azután elég hosszú kötetet nyertek ahhoz, hogy lebecsátkozzanak az alig egy öl mély repedésbe. Miután mindenit átszállítottak, folytatták az utjukat. Parrnak feltűnt, hogy nem látta a nyílason át a napot, de az gondolta, hogy lejtős a kijárat. Előre sietett hát, de a mint a nyíláshoz ért, kétségbe esve felkiáltott. Oda futottak és rémülve látták, hogy a kijárat mintegy kétszáz méternyire a föld felett egy meredek sziklafal oldalában van.

KILENCZEDIK FEJEZET.

A rémület első perczei után utasaink igyekeztek tájékozódást szerezni a helyzetől, a hol voltak.

A szikla, aljában, melynek oldalán a földalatti folyosó nyílása volt, egy zugó hegyi patak folyt két meredek sziklafal között. Az is egy repedésből tört elő és vizesést képezve ömlött a mélységbe.

Tanácsztalanul állottak ott egymásra nézve, mintha mindenki mástól várta volna, hogy valami okos dolgot tanácsoljon. Péter mérgesen harapdálta pipája szárát, míg végre megszólalt:

— Menyörgős adtát! Nincs más választás, minthogy ajtót keressünk, mert ez csak ablak; valahogy pedig csak ki kell jutnunk innen!

Margit és György irigy tekintettel nézték a rég nem látott kék eget és a láthatáron sötétlő erdő homályos körvonalait. Parr kapitány gondolkozva járkált fel és alá, míg Dover ur annyira oda volt a kétségbeeséstől, hogy képtelen volt bármerre is gondolni.

A kapitány abba hagyta a járkálást és magához szólította Pétert.

— Csak egy mód van megmentésünkre. Nehéz vállalkozás lesz ugyan, de meg kell kísérenünk.

— Parancsára kapitány ur.

— Te azt mondtad, hogy mikor a szakadékba estél, egy lejtőre akadtál, a melynek aljában van az a mély üreg, a hol a ledobott égő szövetdarab eltűnt.

— Igen.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Ugron beszéde és a diplomácia.

Budapest, decz. 29. (Saját tud. táv.) Egy a külügyminiszteriumhoz közelálló diplomata *Ugron* Gábornak minapi delegáczióhisbeszédére vonatkozólag a *M—g* tudósítója előtt mondá: A berlini, párisi külügyi hivataloknál ez a beszéd jó hatással lesz, mert legalább látják, hogy Magyarországon éber figyelemmel kísérik a diplomáciai eseményeket s nem mondanak áment *Goluchovszky* minden megnyilatkozására.

Budapest, decz. 29. (Saját tud. táv.) Berlini hír szerint *Ugron* Gábor minapi delegáczióhisbeszéde nagy visszataszítást keltett politikai körökben. *Vilmos* császár szószertint megnevezte a beszédet és panaszkodott *Szögyéni Marich* László berlini nagykövetünknek a beszéd igaztalansága fölött.

A szentesi mandátum.

Szentes, decz. 29. (Saj. tud. táv.) A szentesi Kossuth kör *Dienes* Mártont jelölte képviselőnek, a másik rész azonban *Pázmándy* Dénes jelöltsége mellett erősen korteskedik. *Pázmándy* érdekében *Bartha* Miklós is lent járt Szentesen.

Szélütött zeneszerző.

Budapest, decz. 29. (Saj. tud. táv.) Egy Badenből érkezett távirat jelenti, hogy *Millöcker* Károlyt, a Koldusdiák hírneves szerzőjét szélütés érte és állapota aggasztó.

Bíróválasztás Uj-Szt.-Annán.

Budapest, decz. 29. (Saját tud. távirata.) *Uj-Szt.-Annáról* távirják, hogy ma tartatott meg ott a második bíróválasztás, de ezuttal minden baj nélkül. *Páris* Gábor főszolgabíró ugyanis valamenyi pályázót jelölte, *Jeszli* József volt bíró azonban még három jelölttel visszalépett az ötödik jelölt *Osztre* János javára, a kit egyhangulag megválasztottak.

Osztrák dolgok.

Bécs, decz. 29. A hivatalos lap ma közli az állami szolgák fizetéséről szóló szentesített törvényt.

Bécs, decz. 29. A Neue Freie Presse szerint a cseh-német békéltető konferencia az esetben, ha a Prágában folytatandó előzetes tanácskozások kedvező eredménnyel végződnek, január második felében ül össze. (M. T. I.)

Török dolgok.

Konstantinápoly, decz. 28. Dibrében helyreállt a nyugalom. Az új törvényt, amely a zavargásokra okot adott, feloszlatták. Az Ansaldo-féle génuai hajógyárnak tegnap a Meszudieje pánczéloshajó ujjáépítéséért kifizették a második részletet, vagyis 87,000 forintot. (M. T. Ir.)

A szerb király Bécsben.

Bécs, decz. 29. (M. T. I.) Sándor szerb király fogadásáról pótlólag még a következőket jelentik: Ő Felsége bemutatta a szerb királynak a főhercegeket és a méltóságokat. A király mindegyikkel kezét fogott. A pályaudvaron jelen voltak még a szerb követség tagjai, az olasz katonai attassé és a jelenleg tanulmányton levő szerb tiszték.

A francia bányász-sztrájk.

Páris, decz. 29. A bányász-szövetség bizottsága megbizta Jaures képviselőt, hogy mint a sztrájkolók választott bírása tárgyaljon a st-etiennei bányatársasággal. A társaság még nem nyilatkozott arról, hogy elfogadja-e a választott bíróság döntését. (M. T. I.)

Képviselőválasztás Brünnben.

Brünn, decz. 29. A morva nagybirtokosok ma Skene Alfrédet egyhangulagtartománygyűlési képviselővé választották. (M. T. I.)

Forgalmi biztonság a déli vasuton.

Bécs, decz. 29. A lapok közlése szerint a déli vasut forgalmi biztonsága dolgában tegnap tartott értekezleten a kormány kívánságai főként a körül forogtak, hogy a vonatszemetelt szolgálata bizonyos pályaudvari berendezések, különösen a kitérő-sinek szaporításával megkönnyíthessék. A déli vasut beleegyezett ebbe. (M. T. I.)

A francia hajóraj szaporítása.

Páris, decz. 29. A Petit Parisienne jelentése szerint Waldeck-Rousseau miniszterelnök, Galliffet hadügyminiszter és Lanessan tengerészeti miniszter tegnap este értekezletet tartottak, a melyen elfogadták a tengerészeti miniszternek a hajóraj szaporítására vonatkozólag előterjesztett programját. E szerint 12 új, katonai szempontból igen nagy értékű hadihajó, néhány torpedó-zuzó és számos torpedónaszád volna építendő. (M. T. I.)

Finn dolgok.

Helsingfors, decz. 29. Az Aftonposten szerint a finn főkörmányzó előterjesztette Miklós czárnak, hogy az új sajtó-rendtartásban tartsák fenn a főkörmányzónak azt a jogot, hogy valamely újság főszerkesztőjét elmozdítsa állásából, a helyett, hogy az illető lap megjelenését felfüggeszteni. Miklós czár jóváhagyta a főkörmányzónak azt a kérelmét, hogy nyilvános előadásokat és beszédeket csak esetről-esetre adandó különös engedéllyel lehessen tartani.

A szenátust megbízták, hogy törvényjavaslatot dolgozzon ki az erre vonatkozó büntető rendelkezésekről. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Feloldott sertészárlat. Az osztrák kormány Ausztriából kitiltotta a Nagyváradról szállított sertéseket, mert Biharmegye egyes járásában sertésvész esetek fordultak elő. A német sógorok ezen ok nélküli szigorú eljárása ugyan nem nagy kárt tett Nagyváradnak, mert sertés kereskedelmünk vajmi csekély, de igazságtalan volt azért, mert Nagyváradon nem fordult elő sertésvész. Ezt belátták Bécsben is az osztrák kormány Nagyvárad városára a zárlatot feloldotta.

9-es kamatláb Romániában. A bukaresti román nemzeti bank a kamatlábat 8-ról 9%-ra emelte fel.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. decz. hó 26-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Marha ártáblázat 1899. december 26-ról
Egy pár első rendű jármás ökör 300—330, egy pár másodrendű jármás ökör 235—280, egy pár harmadrendű jármás ökör 130—225, 1 drb fejős tehén 45—95. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 75—96. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 55—76, 1 drb. veres borju 10—19, 1 drb. fél éves borju 16—21, 1 drb egy éves borju 23—32, két éves borju 33—64, 1 drb hizott sertés 36—58, 1 pár fél éves 15—18 1 pár egy éves sertés 24—34, 1 pár két éves sertés 36—58, egy drb igás ló 50—85, 1 pár ökrbőr 17—22, 1 pár tehénbőr 12—16. 1 pár bojubőr 5—8, 1 pár lóbor 5—10.

Forgalmi kimutatás 1899. évi december 26-ról. Tiszta buza körülbelül 300 hltr, kétszeres buza 80 hltr, rozs 120 hltr, árpa 60 hlt, zab 70 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 250 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 50 drb, félhizott 25, sovány 10, süldő 25, malac: 58, hizott marha —, jármás ökör 30 fejős tehén 4, borju —, bivaly —, juh és kecske 42, ló 80.

Tiszta buza: 6.70—7.10. Kétszeres buza 5.20—5.50. Rozs 5.—5.30. Árpa 5.—5.30. Zab 4.40—4.80. Tengeri: 4.20—4.40. Borsó 15.—Lencse 17.—. Bab 6.20. Köleskása 11.50, Burgonya 2.10. 100 kiló lángliszt 13.50, zsemlyeliszt 13.—, fehérkenyér liszt 12.50, barnakenyér liszt 11.50, széna fuvarral 2.10, szalma 50. Szalonna 45.—, 6 kiló zsup-szalma —06, 150 dkg alom-szalma —03. 1 köbm. búkkfa 3.20, tölgyfa 3.—, cserfa 3.35. 100 kiló marhahus 48.—, öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Új-bor —40. Pálinka —32, Szilva pálinka —85. Szesz 95.—. 1 mm. kőszó 10.70

nyers fagyú 23.—. olvaszt. fagyú 32.—, szappan 24.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 33.—, új bor 23.—, mész 1.10, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendermag 10.—. köles —.—, repce —.—, dió 20.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 20.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —10, szalonna 56, sertéshus 48, juh-hus 34, veres hagyma 9, fog-hagyma 25, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 10. Egy liter kőolaj 22, mm. búkköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, december 29.

Gabona. Gyenge.

Buza októberre	—	—	—	—	—	7.94
Buza áprilisra	—	—	—	—	—	7.83
Új tengeri	—	—	—	—	—	4.95
Rozs okt.	—	—	—	—	—	6.41
Zab okt.	—	—	—	—	—	5.04
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Bécs, december 29.

Érték. Javult.

Osztr. hitel	—	—	—	—	—	876.90
Magyar hitel	—	—	—	—	—	877.—
Allamvasut	—	—	—	—	—	376.90

Budapest, december 29.

Az irányzat csendes.

Osztrák hitel	—	—	—	—	—	376.50
Magyar hitel	—	—	—	—	—	376.50
Allamvasut	—	—	—	—	—	322.50
Rimamurányi	—	—	—	—	—	331.50
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	183.50
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	841.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	623.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. december 29-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	—	115.90
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	94.30
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₁₀ %	—	—	—	—	—	120.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₁₀ %	—	—	—	—	—	99.75
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	118.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	94.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	99.—
Horváth-szlavón földtehermentési kötvény	—	—	—	—	—	93.75
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	159.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	—	137.—
Osztrák járdék papirban	—	—	—	—	—	98.40
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	—	—	98.20
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	—	—	115.50
Osztrák korona járdék	—	—	—	—	—	98.50
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	—	136.—
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	—	—	910.—
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	—	377.—
Osztrák hitelintézeti részevény	—	—	—	—	—	376.90
Párisi vista	—	—	—	—	—	322.75
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	—	121.55
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	—	9.64
London vista	—	—	—	—	—	47.95
20 márkás arany	—	—	—	—	—	11.82

A szerkesztőségért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések

jutányos árban felvételnek

lapunk kiadókivételében.

Utolsó előtti hét!!

20% levonásával készpénzben kétségtelenül a legerősebb és legcélszerűbb

Ujévi ajándék

mely a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára rendezett

Nagy jótékonyági sorsjátékának

egyetlen sorsjeggyel nyerhető csak 1 koronáért.

Minden egyes sorsjegy mind a 6 huzáson utánfizetés

s így egy sorsjeggyel mind a 6 főnyeremény megnyerhető

200.000 korona összértékben

Első huzás visszavonhatatlanul már 1900 január 4-én.

Sorsjegyeket ajánl: Jótékonyági Sorsjáték Kezelősege.